

Zpráva ze zasedání EFN v Bruselu (12.-13.4.2018)

Zapsala Veronika Di Cara, oficiální zástupce ČAS v EFN

Vzhledem k tomu, že v celé EU čelí sestry mnohým problémům, se toto jednání věnovalo praktickým možnostem jejich řešení.

Z problémů je nejpalčivější nedostatek sester. Ten je umocňován stárnutím celé populace, stárnutím populace seter a nízké motivace mladých lidí volit si sesterské povolání, které má momentálně mimořádně náročné pracovní podmínky a jim neadekvátní platy. Zdá se, že společnost a politici v mnohých zemích EU plně nechápou přínos sester pro společnost. Národní asociace sester se na význam správně vzdělaných zdravotníků v dostatečných počtech a na správných místech sice snaží různými způsoby upozorňovat, ale zřejmě je třeba většího úsilí.

Veronika Di Cara první z leva

Možným nástrojem řešení zmíněných problémů a hlavním bodem dubnového jednání EFN byl tzv. Evropský pilíř sociálních práv Evropské komise ¹. To je částečně závazný dokument, který má občanům EU zajistit vhodnou budoucí sociální politiku v EU. Všichni občané a organizace mohou pomoci formovat tyto oblasti.

Vzhledem ke své oblasti působení se EFN rozhodla zapojit se zejména do formování tří oblastí z 20 definovaných:

Pilíř 6. Mzdy – „Občané mají právo na spravedlivou mzdu umožňující důstojnou životní úroveň...“,

Pilíř 16. Zdravotní péče – „Každý má právo na včasný přístup k cenově dostupné a kvalitní preventivní a léčebné zdravotní péči.“

a Pilíř 18. Plouhodobá péče - „Každý má právo na cenově dostupné a kvalitní služby dlouhodobé péče, zejména služby domácí a komunitní péče.“

EFN intervnuje na národní úrovni prostřednictvím národních asociací v členských státech a na EU úrovni. Prezidentka Elizabeth Adams a generální sekretář EFN Paul De Raeve se již setkali s komisařem EU pro zdravotnictví Vitenis Andriukaitisem a jeho týmem. Bývalý kardiolog Vitenis Andriukaitis se se zástupci evropských sester shodl v mnohých otázkách.

V pracovních skupinách jsme se proto věnovali následujícím tématům, které bude možné použít při argumentaci o významu sester pro pacienty a společnost.

Platy a mzdy sester se v EU nejčastěji pohybují okolo průměrného národního platu², což zřejmě neodráží význam a náročnost této profese. Tento údaj bude použit pro argumentaci týkající se nedostatku sester.

Počty sester hlášených OECD nejsou v některých případech správné³, často zahrnují i profese jako jsou asistenti, pomocné sestry atd., což zkresluje statistiky týkající se počtů registrovaných sester.

Je nutné rozpoznat a oficiálně **uznat nové a pokročilé role některých zkušených sester**. Sestry v tzv. pokročilých rolích mohou diagnostikovat časté nemoci (chřipka) a předepisovat léky a pomůcky již v mnoha zemích EU úspěšně fungují. Tento trend zlepšuje včasný přístup ke zdravotní péči.

---

¹ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_cs

² https://read.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/health-at-a-glance-2017_health_glance-2017-en#page165

³ https://read.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/health-at-a-glance-2017_health_glance-2017-en#page161

Měření výsledků a zkušeností důležitých pro pacienta (indikátory kvality péče PROMs a PREMs) a indikátory reflektující ošetrovatelskou péči mohou být využity při sledování zlepšování ve výše uvedených pilířích.

Vzhledem k demografickým změnám je pro Evropskou komisi (a WHO Europe) velmi důležitá **dobře fungující primární péče**⁴. Členové EFN se navzájem podělili o novinky a úspěchy v primární péči ve svých zemích. Česká Republika má v této oblasti prostor ke zlepšení⁵.

Švédsko pracuje na proaktivním zapojení sester do prevence nemocí od roku 2011.

Německo zřizuje roli „školních sester“, které fungují na školách a starají se o děti s chronickými nemocemi a problémy. Po zavedení inkluze dětí se zdravotními problémy jsou tyto sestry oceňovány učiteli. Dále probíhají jednání o minimálních počtech zdravotníků.

V Estonsku má každý praktik dvě „rodinné sestry“, tyto sestry již mnoho let řeší prevenci chronických nemocí (např. kardiovaskulárních) zejména pravidelnými kontrolami pacientů z rizikových skupin.

Ve Finsku sestry předepisují vybrané léky a pomůcky v primární i nemocniční péči od roku 2010, zkušenosti jsou pozitivní.

V Británii se sestry s rozšířenými kompetencemi starají o léčbu lidí s chronickými nemocemi. Nyní mají často vlastní praxe, kde zaměstnávají lékaře, k němuž referují (pouze) pacienty s komplikacemi.

Na Kypru jsou sestry aktivní v edukaci rodin a dalších zdravotníků.

Dánsko obtížně vyjednává o pracovních podmínkách zdravotníků ve veřejném sektoru.

Ve Slovinsku se komunitní sestry starají o rizikové skupiny – pacienty s diabetem, hypertenzí a astmatem.

Chorvatské sestry mají obtíže s duálním systémem vzdělávání (na SZŠ+1 versus na postsekundární úrovni), projevuje se nedostatek sester a vysoká migrace sester.

Holandsko - poté, co v plánech pro zdravotnictví nebyly zmíněny sestry, holandská asociace přistoupila ke kampani Budoucnost bez sester, kdy, kromě jiného, umístila prázdná lůžka do ulic.

Celosvětová tříletá kampaň ICN a WHO Nursing now!⁶ má za cíl podpořit význam sester v řešení zdravotních problémů 21. století. Definuje konkrétní úkoly, kterých má být dosaženo

---

⁴ https://ec.europa.eu/health/expert_panel/sites/expertpanel/files/004_definitionprimarycare_en.pdf

⁵ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/chp_cs_czech.pdf (sestry v této zprávě nebyly výrazně zmíněny!)

⁶ <http://www.nursingnow.org/our-aims/>

do roku 2020 (např. více studentů ošetřovatelství, více „hlavních sester“ na ministerstvech, více článků o ošetřovatelství, atd.) Záštitu nad kampaní převzala Vévodkyně z Cambridge.

V závěru jednání byli přítomní i další sestry v členských zemích pozváni na konferenci slovenských kolegyň ze SKSaPA 9-10/10/2018 do Sence, blízko Bratislavy. Další pozvání je na následující zasedání EFN 11-12/10 tamtéž.

Náklady na cestu na zasedání EFN (cestovné a hotel): 6689,- Kč